

4/2007

Prospäkkäri

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

Ylläs-Levi geologinen retkeilykartta

Uusi kartta retkeilijöille ja Ylläs-Levin alueen geologiasta ja luonnosta kiinnostuneille.

YLLÄS LEVI

Geologinen retkeilykartta
Geological outdoor map
1:50 000

MAISEMA JA MAANKAMARA

Ylläs-Levi geologinen retkeilykartta on monipuolinen tietopaketti alueen geologiasta ja luonnon nähtävyyksistä. Karttaan on merkitty geologisten retkikohteiden lisäksi myös alueen reitit ja retkeilypalvelut. Kartan opaskirjassa kerrotaan tarkemmin lappilaisen maiseman synnystä sekä geologisista muodostumista kuten tuntureista, kuruista ja saivoista.

Karttoja myyvät:

mm. GTK:n toimipaikat: Rovaniemi, Espoo ja Kuopio
hinta 10€/kpl

Aiemmin julkaistut geologiset retkeilykartat:

Koilliskaira (UKK-puisto)
Pallas-Ounastunturi
Kultakaira (Jvalojoki-Saariselkä)
Lemmenjoki
Nuukson järviylänkö
Koli

Lemmenjoen Neitsytpolku on yksisuuntainen katu. LKL toivoo kaikille jäsenilleen tarvittavan määrän kultaa vuodelle 2008. Itse kukaisellekin tarpeidensa mukaan.

- 4 - 6 Pääkirjoitus ja puheenjohtajan palsta
 8 - 9 Kultaristeily 2008
 10 - 13 Kaivosylitarkastaja Urpo J. Salo vieraili Miessillä
 14 - 19 Chilkoot Trail - kultahistorian rankimmat kilometrit
 20 - 21 LKL Kädentaidon messuilla marraskuussa 2007
 22 - 23 Miessinmaan kunniakonsuli Kari Haanpäälle pamahti puoliylppö
 24 - 25 Valtiontalouden tarkastusvirastolle risuja
 26 - 27 Pikkujoulut Kultahipussa 7.12.
 28 - 29 LUKIJAKIRJE, Uuden paikan aloitus
 30 - 32 IN MEMORIAM, Marjut Maritta Helena Telilä
 32 - 33 Merkkipäiviä
 34 - 35 Lemmenjoen kansallispuiston uusi käyttö- ja hoitosuunnitelma - LKL:n lausunto luonnokseen

Prospäkkäriin aineisto on tekijänoikeuslain suojaama ja julkaistujen artikkelien ja kuvien osittainenkin lainaaminen tai kopiointi täten kielletään.

Prospäkkäri

Lapin Kullankaivajain
Liitto ry:n jäsenlehti

31. vuosikerta
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J. Rantanen

Toimitus:
PL 86, 99871 Inari

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 260 euroa (4-väri)
1/1 s. 200 euroa
1/2 s. 135 euroa
1/3 s. 90 euroa
1/4 s. 70 euroa

Graafinen suunnittelu
ja taitto: Liisa Hertel,
LH Viestintä

Paino:
Esa Print Tampere

Hallitus

Puheenjohtaja:
Pekka Salonen
Uotilantie 5 A
33800 Tampere
puh: (03) 2236 300,
0400 734 452,
fax: (03) 2236 305
s-posti: psalonen@sci.fi

Varapuheenjohtaja:
Mika Telilä
Torisevantie 55
37310 Tottijärvi
puh: 0400 631 196,
fax: (03) 5128 127
mika.telila@kolumbus.fi

Sihteeri: Kai J. Rantanen
PL 57, 99871 Inari
puh: 040 7746 773
mullin.mallin@gmail.com

Antti Peronius
Saariseläntie 6
99830 Saariselkä

Hannu Viranto
Eteläranta 42
96300 Rovaniemi

Jouni Patokallio
Sylvénkatu 4, 99800 Ivalo
puh. 040 715 4031

Jouko Korhonen
Haukiputaantie 752
90910 Kontio
jouko.korhonen@kultaviiste.inet.fi

PANKKITILIT:
Jäsenmaksut vain tälle tilille:
Nordea 217738-4977
Muut maksut:
Nordea 120130-103183

JÄSENASIAT:

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry, PL 86, 99871 Inari
Puh. / faksi: (016) 677 701 ja 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi tai lkl@kolumbus.fi,
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Vanhan kansan riippapallit ja ilmastonmuutos

Prospäkkärin toimitusta evästettiin viime talven Kultaseminaarissa, että olisimme haluttavampia ja kivampia (kullankaivajat, ei toimitus. Huom.), jos taustamusiikkina soisi hill-billy ja hippimusiikki ennemmin kuin death metal tai punk. Noin niinkuin vertauskuvallisesti.

Ilman hyvin voimakasta lääkitystä on vaikea hymyillen sanoa, ”aiku’kiva hei, te rajoitattekin meidän oikeuksia tällä kertaa nuuuiin paljon!”. Yritetään nyt kuitenkin vaihteeksi käsitellä jotakin positiivista asiaa – kuten ilmastonmuutosta.

Ilmastonmuutos on hyvä hevonen, jonka selässä on muodikasta peitsi ojossa käydä päin milloin mitäkin perhanaa. Onkin kiis-tattoman arveluttavaa ja suorastaan epäortodoksista hiukan kevyemmin argumentein juljeta käsitellä sen vaikutuksia kullankaivajan arkeen.

Epämiellyttävä totuus kuitenkin on, että aiheesta Nobel-palkittu Al Gore unohti Oscar-palkitusta elokuvastaan kolme niistä uhkakuvista, joita ilmastonmuutos ihmiselämään ja ympäristöön kohdistaa. Nimittäin kaivukauden pidentymisen molemmista päistään mikä puolestaan on sekoittanut Prospäkkärin perinteisen ilmestymisaikataulun, isomus-hippujen yleistymisen sekä vanhan kansan riippapallien muuttumisen

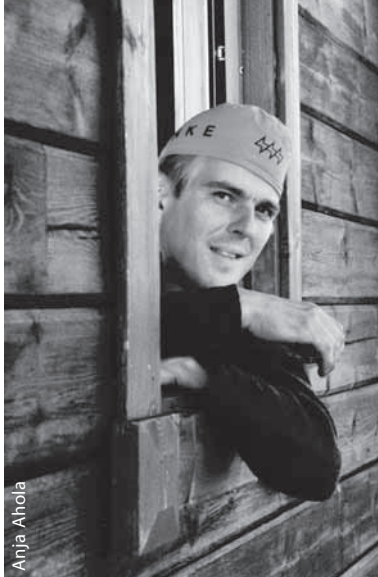
geneettiseksi harvinaisuudeksi alkukesän routa-ilmiön kadotessa Lapin kultamailta.

Kaivukausi on esim. allekirjoittaneen kahdenkymmenen vuoden aikaperspektiivissä tarkastellen pidentynyt molemmista päistä, yhteensä karkeasti arvioiden kuukaudella. Kun 90-luvun taitteessa Lemmenjoen suvannoissa oli kesäkuun alkupuolella yleensä vielä kohva, ja kaivajalla Juhannuksen suvanossa kohma, on tällä vuosituhannella menty kokka kohisten kohti Kultahaminaa ja kohmaa usein jo ennen Suvivirttä. Jos ennen syysmyrsky toi lumen ja pakkasen tunturiin syyskuun lopulla, niin nyt syysmyrskyjä ja kaivukelejä riittää jopa marraskuulle saakka.

Niinpä Prospäkkäri nro 2 on viime vuosina monesti tippunut postiluukusta pikkuhiljaa rovioksi kertyvän maakuntalehtiläjän sekaan, asunnon vakinaisen haltijan suunnitettua jo viikkoja aiemmin liiton toiminnanjohtajan puhelinopastuksessa jäsenetuvaltuksille.

Nro 4 taas venyy vuoden viimeisille päivil-le, ellei ylikin, koska Prospäkkärin toimitus ei ole suunnistanut sulilta mailta kylille kesken kaivukauden, ja kolmonenkin on vasta ilmestynyt.

Vanhat pedrot psyykkasivat ennen renkejään koiranilmalla töihin sanomalla, että sateella

Anja Ahola

hippujen koko kasvaa. Viime sadekesän hippulöydöt vahvistivat tämän myytin. Ilmastomuutoksen myötä sateet kulta-alueilla yleistyvät. On loogista odottaa, että suuria hippuja löytyy tulevaisuudessa enemmän.

Kolmas ilmastomuutoksen kiistaton vaikutus tulee olemaan, että lauteiden väliin kiilautuvat vanhan kansan riippapallit jäävät pelkäksi muistoksi kansallisarkiston kas-kukokoelmiin roudan kadotessa kultamailta. Ennen oli tuskallisen tuttua se, että Juhannusjuhlille edes jotakin leuhotettavaa isoava kaivaja jossain vaiheessa tarvitti hak-kunsa aina heinäkuulle saakka kunnan alla horrostavaan kirsimaahan. Maasta irtosi teelusikan kokoinen huurteinen kikkare ja massan hitauden periaatteiden mukaisesti kullankaivajan munat riipahtivat kymmenisen senttiä alaspaan.

Nykyään Juhannuksena voi olla jo kunnioitettava määrä tilastokuutioita rännitettynä, ja haalareiden alla stringit.

Itse ilmastomuutoksen suhteen näyttää huonommalta.

Maan ja metsien haltijan lopettaessa lähipolttopuun myymisen kulta-alueen kämpil-

le, ovat kämppiään lämmittävät ja lämmintä ruokaa syövät pakotettuja pohtimaan korvaavien energiamuotojen käyttöä.

Ajatus tukkiautolla toisesta metsästä metsän reunaan kuljetetun hotumännyn kelkkomisesta metsään on mennyt aika pahoin metsään. Epämiellyttävä totuus on, että siinä ei ole järkeä juuri kenenkään mielestä.

Lähinnä ovat vaihtoehtoista harkittaviksi kuljetusmatka huomioon ottaen nousseet poltto-öljy ja kivihiili. Ensimmäinen koeerä koksia lähtee kairaana kuluvana keväänä.

Mullis'

ps. Suomen Luonnonsuojeluliitto valitsi mönkijän "Vuoden turhakkeeksi". Isojen mönkijöiden merkitystä hyötykäytössä ei kuitenkaan kiisteta, ja v. 2004 turhakkeeksi esitettiin mm. "Lotilanjärven länsirannan osayleiskaavaa", joten se siitä.

Prospäkkärin toimitukselle on puolestaan esitetty Valtiontalouden Tarkastusviraston valitsemista "Vuoden erhekkeeksi".

Hyvää tätä vuotta!

Kuten tarkkasilmäisimmät huomaavat ilmestyi tämä lehti vasta vuodenvaihteen jälkeen.

Se on joskus tällaista. Vapaaehtoistyössä joutuu joskus antamaan myöten varsinaisille työasioille ja muille vähemmän tärkeille asioille.

Niin asiallista ja hienoa kuin kullankaivu onkin, ei se saa rauhaa yhteiskunnan edustajilta. Juuri kun olimme saaneet tehtyä vastineen metsähallitukselle Lemmenjoen hoito- ja käyttösuunnitelmaehdotukseen, astui kuvaan Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV). Raportissaan se arvostelee kullankaivua Metsähallituksen suulla (?). Tästä aiheesta on enemmän tekstiä tässä lehdessä. Tuli kuitenkin olo kuin selkään ammutulle. Kullankaivu on joka tapauksessa lain mukaista toimintaa, ja se on säädeltä monin tavoin. Jos yhteiskuntamme osasia närstää vieläkin yli 15 vuoden takaiset tapahtumat, on vaikea kuvitella, että voimme yhdessä ajatella tätä päivää ja tulevaisuutta. Sitä tikulla silmään joka vahoja muistelee (vanha sananlasku kultamaiden eteläpuolelta).

Yhteistyö viranomaisten kanssa ei näytä kaikin osin olevan kovin hedelmällistä. Kuten edellisessä lehdessä mainitsin, pyrkii LKL olemaan edelleen varteenotettava ja luotettava neuvottelukumppani.

Pystyvätkö viranomaiset olemaan sitä? Kysyn. Luonnollisesti kanssakäyminen vaatii osapuolilta molemmipuolista arvostusta ja luotettavuutta. Meidän on kuitenkin pohdittava, millä tasolla keskusteluja käydään. Olemmeko tyytyneet liian alhaiseen virkaportaaseen.

Joka tapauksessa kullankaivu jatkuu. Viime kesä osoitti, ettei kulta ole suinkaan loppumassa.

Mennyt vuosi oli vilkas kaikissa muodoissaan, oli monenlaista vaskauskisaa Kanadaa myöten, oli messuja ja ennen kaikkea tuli näytettäviä hippuja. Kullan hintakin pysyi ihan tyydyttävällä tasolla. Hintahan ei noussut niin paljon kuin lehdissä mainittiin, sillä hinta on sidottu dollariin. Se taas on kuralla euroon nähden.

Vuosi 2008 näyttää karvansa aikanaan. Se

kuitenkin aloitetaan perinteisellä laivaseminaarilla, jossa

toivon näkeväni mahdollisimman paljon väkeä. Seminaariin on lisätty vapaa-ajan ohjelmaa ja siinä on mahdollisuus helpommin tavata muita.

Maaliskuun lopulla on vuosikokous, jossa jäsenistö voi antaa oman tuomionsa puheenjohtajan ja hallituksen toiminnasta. Tavaataan näissä tilaisuuksissa.

Hyvää alkanutta vuotta.

Pekka Salonen

Liisa Hertell

LKL:n huoltolanssit Härkäselässä ja Lemmenjoella

Liitto on vuokrannut molempien pääkaivu-alueiden tavarahuollon tukikohdiksi välivarastointialueet Metsähallitukselta

Alueiden perustamiskulut jäivät aikanaan 100-prosenttisesti liiton maksettaviksi.

Tänä vuonna Lemmenjoen alueen kone-kaivajat kantoivat kortensa kekoon ja tukivat liittoa puolella perustamiskuluista. Yhdenvertaisuusperiaatteen vuoksi liiton hallitus esittää nyt kaikille huoltolansseja käyttäville pk-kaivajille (pienet ja keskisuuret, ei tarkoita elopainoa) omaehtoisen lanskikortin suorittamista.

Eli jokainen lanskia käyttänyt kaivaja maksaa 10 € tai 1g kultaa LKL:n tilille Nordea 120130-103183. Merkitkää viestiin maininta ”lanssi”.

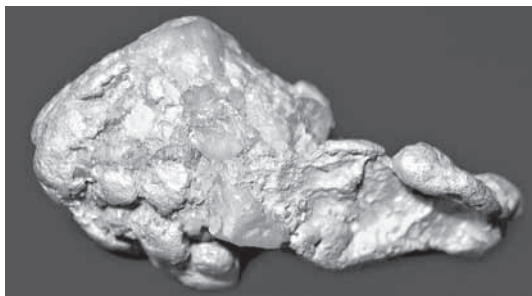
Johtoajatuksena on, että kyseessä ovat nimenomaan välivarastointialueet. Mikäli tavaroita on kuitenkin välttämättömästi säilyttää alueella pitempiaikaisesti (ehdoton maksimi 2 v.) on ne pinottava siisteihin kasoihin, peiteltävä ja merkittävä omistajan yhteystiedoilla.

Suuret kiitokset ja syvä kumarrus varsinkin Härkäselän huoltolanssia käyttäneille; homma on toiminut juuri niin kuin pitääkin! Alue on pysynyt siistinä ja sitä on käytetty alkuperäiseen tarkoitukseensa.

Kiitos,
rahastonhoitaja

Severi-hippu löytyi Kaarreojalta - ei Kaarnaojalta

Prospäkkärissä nro 3 oli Severi-hipun löytöjaan luiskahtanut pikku kaarna. Oikea löytäpaikka on tietenkin Kaarreoja, josta Antti Kohtamäki 61,2-grammisen Severinsä 17.8.2007 löysi.

Kultaristeily

Pääteema: Jääkausiaika, jäätiköt ja sulamisvedet – Minne kulta kulkeutui

Toissa vuonna kävimme läpi sitä, kuinka kultamalmit syntyvät. Viime vuonna pohdimme sitä, kuinka malmit ovat rapautuneet ja kuinka kulta on joutunut maaperään. Sarjan päättää jääkausiaika:

Nyt siis keskustelemme jääkausien vaikutuksesta kullan kulkeutumiseen. Kuinka monta kertaa jäätiköityminen kulta-alueilla toistui ja kuinka jäätiköt kuljettivat maa-ainesta? Kuinka jäätikön sulamisvedet uudelleen rikastivat kultaesiintymiä – vai rikastivatko?

Perjantaina kultaristeilyn verryttelyseminaarissa keskustelemme aiheesta Kullankaivun imago.

Hinnat / henkilö:

- A-luokan yhden hengen hytissä, A1, jäsenhintaa 220, ei-jäsen 230
- A-luokan kahden hengen hytissä, A2, jäsenhintaa 145, ei-jäsen 155
- A-luokan kolmen hengen hytissä, A3, jäsenhintaa 120, ei-jäsen 130
- A-luokan neljän hengen hytissä, A4, jäsenhintaa 110, ei-jäsen 120

Hinta sisältää risteilyn valitussa hyttiluokassa sekä seminaariohjelman mukaiset tarjoilut. Lisäksi risteilyn osallistumistodistuksella VR:ltä meno-paluulippu menolipun hinnalla.

Perjantai-iltapäiväseminääri risteilyyn osallistuvalla 5 e/henkilö.

LKL:n, SJHY:n, Geologisen seuran jäsenet: 10 e/henkilö. Muut: 20 e/henkilö.

Maksut LKL:n tilille 800010-70774683. Maksuun tarvittavan viitenumeron saatte ilmoittautumisen yhteydessä.

Kysy mahdollisia peruutus- tai lisäpaikkoja
Heli Rapakolta, p. 040 593 5337,
heli.rapakko@gmail.com

NÄHDÄÄN

Osittaiset muutokset mahdollisia. Ajantasainen ohjelma ja aikataulu: www.kullankaivajat.fi

25.1.–27.1.2008 Tukholmaan M/s Mariellalla

Perjantai 25.1.2008

- 11:30–15:00 Helsingin Yliopisto, Arppeanum, Snellmaninkatu 3 (Suurkirjon vieressä)
Kultaristeilyn verryttelyseminaari - Aiheena: Kullankaivun imago
Levyjulkistamistilaisuus
- 14:00–16:00 Ilmoittautuminen ryhmänjohtajalle, Katajanokan terminaali,
Ravintola (päiväseminaarissa oleville ilmoittautuminen tauolla)
- 16:00 Siirtyminen laivaan
- 16:30–20:00 Seminaari kokoustilassa, kansi 8
Järjestäytymisasiat ja käytännön jutut - LKL:n puheenvuoro - KTM:n kaivos-
osaston puheenvuoro - GTK:n edustajan puheenvuoro
- 18.20 Kullankaivun imagosta ja sen parantamisesta sekä kullankaivuuseen liittyvistä
matkailunäkymistä: Kullanhuuhtontakuulumiset alueittain - Katsaus Kultakisa-
maailmaan 2007 - Vuoden kullankaivajateon julkistaminen ja palkitseminen -
Katsaus kesän 2007 isomushippuihin ja suurimman hipun maljan sekä kiertö-
palkinnon luovuttaminen
- 20:00 Siirtyminen buffetilallislle, kansi 7

Lauantai 26.1.2008

- 7:30–9:30 Aamiainen
- 9:30 Saavumme Tukholmaan
- 11:00–15:00 Päiväohjelmaa laivalla.
Online-muotoiset Kultakisat (ravintola Fun Club, kansi 7) sekä edellisen päivän
rasituksista toipumista. Levyn julkistaneet artistit Esa Eloranta, Risto Hämäläinen
ja Heli Rapakko esiintyvät klo 13.
- 15:00 Seminaari jatkuu kokoustilassa
- 15:30 Mitä tiedämme jäätikköajasta? Millainen on jääkausi? Kuinka jäätikkö muovaa alle
jäävää maankamaraa? Kuinka jäätikkö kuljettaa maa-ainesta? Kuinka monta ker-
taa jäätiköityminen toistui ja kuinka maisema muuttui viimeisen 2,5 ma aikana.
- 16:15 Kuinka jäätikkö peräytyy? Milloin ja miten jäätikkö peräytyi Lapin kulta-alueilta?
Minkälaisia ovat sulamisvesisysteemit? Mitä jälkiä peräytyvästä jäätiköstä ja
uomasysteemistä jäi? Minkälaisia olivat jääjärvet? Vaikuttivatko jääjärvet ja
niiden purkautuminen kullan geologiaan?
- 17:15 Yhteenvetoa ja keskustelua päivän aiheesta sekä kahden edellisvuoden aiheista
Kulta-alueiden kairauksista ja niiden tuloksista. Kulta-alueiden geologisen
mallintamisen ja Placer-kullan etsittävyyskarttojen tilanne
Keskustelua ja kommenttipuheenvuoroja
Päätössanat ja kiitokset
- 19:30 Buffetilallinen

Sunnuntai 27.1.2008

- 8:00–10:00 Aamiainen
- 9:55 Saapuminen Helsinkiin

Tunturissa puhalsivat raikkaat tuulet

Kaivosylitarkastaja Urpo

iime kesänä, kun alkukesän harmaat sadepäivät olivat keskikesän kaatosateiden jälkeen muuttumassa koleiksi syysmyrskyiksi, kävi vuosina 1961–1995 KTM:n kaivosylitarkastajana toiminut Urpo J. Salo tuomassa Lemmenjoelle raikkaan tuulahduksen niiltä aurinkoisilta päiviltä, jolloin Suomen valtio vielä pyrki edistämään malminetsintää, kaivosylitarkastajat olivat vielä Saloja ja Lapin kullankaivuakin arvostettiin alueen elinvoimaisena perinteenä.

Perintönä kultamaiden hallinta

Muodollisena syynä Salon valtiovierailuun kultamaille oli **Telilän** ja **Turkan** alkukesästä Miessijoelta löytämä Edelwaiss-hippu. Kun hippu Juhannuksen jälkeen löytyi, oli Salo luonnollisesti ensimmäinen henkilö jolle ilouutinen ilmoitettiin; olihan Salon linjakkaalla toiminnalla hänen virassa ollessaan suuri merkitys sille, että tänä päivänäkin vielä on mahdollisuus vakavissaan kaivaa ja löytää kultaa.

Aktiivisesti Salo vielä eläkkeelle siirryttyäänkin seuraa Lapin kullankaivajien iloja ja suruja.

– Tällaisia hyviä tuttuja on, joitten kautta tietoa ja uutisia saa edelleen. Telilän Risto aina joskus soittaa ja pitää ajan tasalla.

Astuttuaan kauppa- ja teollisuusministeriön kaivosylitarkastajan virkaan vuonna

1961, teki Salo ensimmäisen vierailun kultamaille heti samana kesänä. Oppaana toimi **Keuru-Ville** ja **Korhosen Yrjön** kämppillä yövyttiin.

Varsinaisen aiheeseen perehdyttämisen teki kuitenkin Salon edeltäjä kaivosylitarkastajan virassa, professori **Herman Stigzelius**. Vuonna 1971 GTK:n pääjohtajaksi siirtyneen Stigzeliuksen kanssa Salo teki muutamaa yhteisen retken kultamaille, mutta ennen kaikkea alan miehet keskustelivat Lapin kullasta ja sen historiasta. Paljon.

Viime talven kultaseminaarissa Salo puoltosissaan moitiskeli itseään siitä, että istui aikanaan liian pitkään virassaan KTM:n kaivosylitarkastajana. Toisaalta yhteinen aika Saloa virassa seuranneen fil. tri **Heikki Vartiaisen** kanssa jäi vain 5 kuukauden mittaiseksi. Salon eläkkeelle siirtymisen kanssa samaan rytinään ajoittunut kaivosoikeuksien avautuminen ETA-alueen kansalaisille ja yhteisöille synnytti kovan prässin KTM:n kaivososastolle. Mahdollisuutta pitkän, suomalaisen kaivosalan paalupaikalla tehdyn uran aikana ja Stigzeliukselta kuullun kautta kertyneen tiedon siirtoon mm. kullankaivusta ei yksinkertaisesti ollut.

– ETA-sopimus ja silloinen timanttibuumi muuttivat KTM:n kaivososaston joka-päiväisen arjen niin, että kun normaalisti valtauksien käsittelyyn kului neljäsosa virka-ajasta, vei valtauksien hallinnointi siihen aikaan kolme neljännesosaa ajasta.

J. Salo vieraili **Miessillä**

Risto Telilä (vas.) ja emeritus kaivosylitarkastaja Urpo J. Salo (oik.) Telilän Ylä-Miessin kaivos-tukikobdassa muistelemassa vanhoja hyviä aikoja ja uumoilemassa tulevia.

Syltityhdas

– Tämän asian taakse pitäisi nyt saada päättäjiä vankasti mukaan. Niille olisi tärkeää saada tieto siitä, mitä kullankaivu todellisuudessa on. Samalla olisi tuotava selkeästi esille se, että kun kulta-alue v. -71 liitettiin kansallispuistoon, niin eduskunnan nimenomainen ponsilausema oli että kansallispuisto ei saa rajoittaa poronhoitoa, eikä mitään muutakaan alueen perinteistä toimintaa.

Salolla on selkeä näkemys siitä, missä osoitteessa syltityä alettiin tehtailla.

– Kun Metsähallituksen Ympäristötoimisto tuli, tuli heti myös ongelmat.

Edessä oli pitkä savotta, jossa ylitarkastaja Salon mukaan välit menivät lopullisesti.

– Ensin yritettiin rakennella konekaivua kieltävää järjestyssääntöä, johon tulivat KTM:ään hakemaan minulta taustatukea. Sanoin, ettei KTM:llä, eikä Metsähallituksella ole oikeutta kieltää kaivosoikeutta jär-

jestyssäännöllä. Sitten siihen sorvattiin asetus, mutta eihän saavutettuja etuja voi ottaa pois.

Vastapuoli hävisi kaikki jutut KHO:ssa.

– Se on johtanut siihen että nyt yritetään hankaloittaa ja vaikeuttaa kaikkia hommia.

10.4.1991 voimaan astunut konekaivun kieltävä asetus sai kullankaivajat toivomaan ylimmältä kaivosviranomaiselta informaatiotilaisuutta. Sellainen pidettiin kesäkuussa 1991 Merenluodossa Lemmenjoen Miessillä.

– Annoin siellä paikalla olleille kaivajille kaksi neuvoa: 1) hakekaa kaikki valtauksat kaivospiireiksi ja 2) yhdistäkää valtauksia suuremmiksi yksiköiksi, niin säästätte rahaa.

Lisäksi tilaisuudessa Salo avasi alan terminologiaa kaivajille. Jo Teknillisen korkeakoulun vuoritekniikan opettaja oli opettanut kaivosinsinööriksi opiskelevalle Salolle että rikastusprosessi, mitä termi kullanhuuhdontakin merkitsee, tarkoittaa yksinkertaisesti arvomineraalien erottamista muusta materiaalista.

”Expertti häipyä ja homma loppuu siihen.”

Salo oli pitkän virkauransa aikana ehtinyt tottua siihen, että ulkopuolista painostusta tuli paljon. Kaivososaston toimintakyky säilytettiin pitämällä päätöksenteko ja lainmuutoksien valmistelu oman väen keskuudessa.

– Silloisia ”yhteistyökumppaneitakin” saattoi kunnioittaa, eivät ne sortuneet ajamaan tällaisia järjettömiä ja täysin epäloogisia ajatuksia. Nyt maailma on muuttunut hullumpaan suuntaan. Eihän tällaista, selkosuomella sanottuna kusetusta tapahtunut ennen lainkaan.

1990-luvun puolivälissä olikin tilanne jo aivan toinen. Uutena ilmiönä kaikille hallinnonaloille oli tullut Salon Vihreäksi ma-

fiaksi kutsuma aate, joka masinoi julkista vastustusta ja kullissien takaisia kuiskaajia myös kaivosalan niskaan.

Salo toteaa systeemien muuttuneen, ja maailman menevän kaiken aikaa hullumpaan suuntaan.

– Sillä, jolla on snaju esiintymästä, täytyisi olla ehdoton yksinoikeus saada se alue tutkimukseen. Se on pistänyt jo paljon aikaa ja pääomaa siihen tutkimiseen. Sillä on todellinen tietotaito alueesta.

Salo on ehdottomasti sitä mieltä, että myös KTM:n päättäjillä olisi oltava tämä geologinen pohjatieto. Hänen mielestään tulisi pikemminkin säätää laki joka velvoitaisi maanomistajan tutkimaan maa-alueensa mahdollisten malmiesiintymien varalta, kuin vaikeuttaa ja hankaloittaa tutkimustyön tekemistä.

– Jos tämä koko kuvio on epävarma, expertti häipyä. Kiinnostus tutkimustoimintaa kohtaan vähenee ja vähenee, ja kun vaikeutetaan riittävästi lähtevät ulkomaisetkin toimijat.

Homma loppuu siihen.

Tyhjä ja tyhmä prosessi

Vanhaan hyvään aikaan – kun kultamaillekin paistoi vielä aurinko – asiat olivat lainmukaisia, yksinkertaisia läpihuutojuttuja.

– Täysin tyhmä ja tyhmä prosessi tämä etukäteen kuuleminen, varsinkin kun ei tällä tyhjällä byrokratialla ole mitään merkitystä edes. Kyllä valtausvaiheessa pitää riittää sen, että paikkakunnan lehdessä kuulutetaan ja lisäksi alueesta on karttakopio. Kuuleminen ehditään hoitaa myöhemmin jos se osoittautuu tarpeelliseksi.

Pitkän aikavälin keskiarvo alalta kuitenkin on se, että jätetyistä valtaushakemuksista vain 0,1 prosenttia johtaa kaivoksen avaamiseen.

– Ennen oli periaatteena, että jos on ri-

kas esiintymä, niin alueelle kaavoitettu muu toiminta siirrettiin toisaalle. Eikä siinä ollut mitään sen kummempaa problematiikkaa. Esimerkiksi 5-tiekin heitettiin muutama sata metriä sivuun.

– Kyllähän, kun uusi ryntäys kultamaille 80-luvulla alkoi, tuli mukana paljon seläistakin porukkaa, jolla oli ihan muut tarkoitusperät kuin kaivoslain tarkoittamat periaatteet.

Niiden suhteen Salon luotsaamalla kaivososastolla oli kuitenkin selkeä linja.

– Niitä me ei missään tapauksessa suosituttu.

Malminetsinnän ja kaivostoiminnan tila Suomessa

– Ensisijainen asia pitäisi olla tutkimustoiminnan edistäminen ja edesauttaminen. Nyt on systeemit muuttuneet, ja on painotettu aivan liikaa ympäristöpuolta – touhu on mennyt aivan humpuukkihommiksi. Kaivoslaki menettää täysin merkityksensä.

KTM:n ex-kaivosylitarkastaja Urpo J. Salo suomii myös aiempaa isäntäänsä, Suomen valtiota ja sen kauppa- ja teollisuusministeriön kaivososaston nykyistä linjaa. Hän on kirjoittanut Vuorimiesyhdistyksen ”Ma-

teria”-lehdessä julkaistun kannanoton, jossa hän kovasanaisesti arvostelee nykyajan malminetsinnän ja kaivostoiminnan vastaista päätöksentekoa ja julkista keskustelua. Lisäksi Salo tuo kirjoituksessaan esille, mitä laittomia päätöksiä KTM on tehnyt.

– Lähetin kirjoitukseni Helsingin Sanomille, mutta sanoin heti aluksi että mikäli ette voi julkaista sivuillanne malminetsinnälle myönteistä kirjoitusta, niin pyydän lähettämään sen takaisin.

(Materia-lehdessä julkaistu Urpo J. Salon kirjoitus on luettavissa LKL:n kotisivuilla osoitteessa: www.kullankaivajat.fi/ valitut kirjoitukset).

Mustien pilvien kultareunat

Siirrytään takaisin elokuuhun 2007 Mies-sijoen latvoille Lemmenjoelle. Vettä sataa edelleen. Paljon.

Pyydän emerituskaivosylitarkastajaa vinkkaamaan Lapin kullan emäkalliosta. Jos vuosikymmenien varrelta olisi hatun alle jäänyt vaikkapa jokin tiedon hyvä kultajyvä. Ylitarkastaja Saloa hymyilyttää vinosti.

– Emäkallio? Itselläni ei kyllä ole eksper-tiisiä sanoa aiheesta mitään, mutta geologeilta olen kuullut vähintään 10 eri teoriaa.

– Ei tullut esille mitään selvää vinkkiä, mutta mistä sen vielä tietää, mikä tulevaisuus on. Katsotaan sata miljoonaa vuotta eteenpäin.

– Sovitaan kuitenkin niin, että seuraavan jääkauden jälkeen otetaan uusiksi tämä homma; silloin nämä esiintymät ovat siirtyneet ei-suojelualueille, ja niiden hyödyntäminen on helpompaa.

Mullis'

Keuru-Ville kämpän lämmityksessä Korhosen kaivostukikohdassa Jäkälä-äytsissä silloin vanhaan hyvään aikaan.

Jouko Korhonen

"The meanest 32 miles in history", kirjoitti eräs kultaryntäyksen aikalainen. Allekirjoitan.

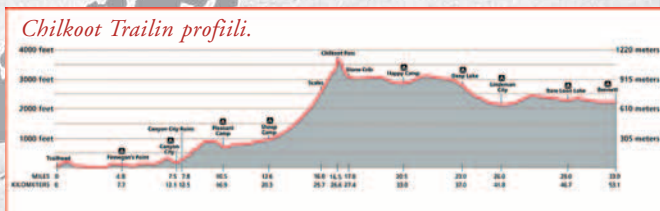
Chilkoot Trail – kulta

Maaailman tunnetuin reitti kultamaille on Chilkoot Trail, jota pitkin kymmenet tuhanet ihmiset lähtivät tavoittelemaan Klondiken rikkauksia kultaryntäyksen alkuvuosina 1897–98. Sitten rakennettiin rautatie pidempää, mutta loivempaa reittiä pitkin, joka syrjäytti tämän ikiikäisen Tlingit-intiaanien kaupankäyntiväylän.

Chilkoot solan ylityksestä kertovat kuvat, joissa miesjono kiipeää jäistä, lumista ja jyrkkää rinnettä ylös, levisivät hetkessä maailmalle ja tulivat koko kultaryntäyksen symboleiksi. Tuskin kukaan kullankaivusta kiinnostunut on voinut välttää näkemästä näitä kuvia. Ja **Charles Chaplinin** mainion "Kultakuume"-elokuvan vaikuttavat kohtaukset nousun ponnisteluista ovat jääneet varmasti miljoonien mieleen. Loput sitten ovat lukeneet Roope Ankan seikkailuista Klondikessa – sieltähän ankan rikkaudet ovat peräsin ja Chilkootia pitkin sinne tiensä löysi.

Jatkuu seuraavilla sivuilla

Chilkoot Trailin profiili.

Jouko Korhonen

Tämä rouva ei onneksi tullut reitillä vastaan vaan autotkalla kohti Chilkootia.

historian raskaimmat kilometrit

Satatuhatta ihmistä lähti Klodiken kullan perään, reilu kolmasosa selviytyi sinne – heistä muutama rikastui.

Reitti saa alkunsa Dyeasta, Alaskasta ja 55 kilometrin jälkeen päättyy viimein Lake Bennett -järvelle Kanadan puolelle. Matka kesti raskaan kuorman kanssa useita kuukausia. Klondiken kultakentille mielivien piti kuitenkin vielä saada sieltä vene alleen ja jatkaa lähes 900 kilometriä vesiteitse. Monilta vierähti vuosikin ennen kuin olivat perillä, monet kääntyivät takaisin. Matkalla olevat hautausmaat kertovat karua kiel-tään reitin vaativuudesta ja epäinhimillisis-tä oloista.

Kolmen päivän koettelemus

Reilu vuosisata myöhemmin on meidän kahden vuoro lähteä kokeilemaan onneamme Chillkootin ylityksessä – kolmessa päivässä. Nykyaikaiset retkeilyvarusteet mahdollistavat kevyehköt 20 kilon kantamukset kummallekin. Joudumme kantamaan useita litroja vettä mukana, koska se pitää puhdistaa tableteilla majavakuumeen takia. Eipä moisesta viitsi valittaa, kun muistelee, että aikoinaan kullankaivajiksi pyrkiviltä vaadittiin vuoden ruuat ja tarvikkeet mukaansa ennen kuin edes rajan yli Kanadan puolelle annettiin mennä. Tämä tarkoitti sellaista vaatimatonta 800 kilon kuormaa kulloisellekin. Vaikka vaatimus tuntui kohtuuttomalta, se eittämättä pelasti monen ”keltanokan” nälkään nääntymiseltä Kanadan takamailla.

Reitti avattiin 1960-luvulla virkistyskäyttöön eikä ilman virallista valvontaa reitille ole tänä päivänäkään menemistä. Varauksen olimme tehneen 8 kuukautta aikaisemmin, koska vaeltajamäärä reitille on rajoitettu.

Ennen lähtöä pitää ilmoittautua paikalliselle ”rangerille”, jolta saa tarvittavat paperit ja tiedon karhujen liikkumisesta alueella – karhuvaara annetaan suurimmalle osalle reittiä runsaslukuisten havaintojen

perusteella. Suositus on kulkea neljää suu-remmissa ryhmissä. Edellisenä päivänä turvallisesti autosta nähty musta karhu tienlaidassa näytti lähinnä suloiselta halinallelta, mutta pakollisen ”Mitä teet kohdatessasi karhun” -videon jälkeen mieli todellakin muuttuu.

Ohjeena oli näytellä suurta käsiä heilutamalla ja puhua matalalla äänellä, jos karhu tulee vastaan ja yrittää näin saada se perääntymään tai päästä itse perääntymään. Harmaakarhun hyökätessä ei vastaan auta hangoitella vaan tulee maata maassa mahdollisimman pienenä sykkyränä ja suojata niska. Mutta jos hyökkäys jatkuu muutama minuuttia pidempää, on tosi kysymyksessä ja silloin pitää yrittää taistella henkensä edestä keinolla millä hyvänsä. Pienemmän mustakarhun kanssa voi olla nyrkit pystyssä jo ensimmäisen hyökkäyksestä lähtien. Lähden hieman sekavin mieltein pakkaamaan viimeisiä tarvikkeita ja päässä surraa mielikuva itsestäni yrittämässä ylettyä lyömään turpiin kolmemetristä harmaakarhua...

Aurinkoista tietä eteenpäin...

Ensimmäisenä päivänä on tarkoitus tarpoa parinkymmenen kilometrin matka Dyeaan aavekaupugista Sheep Campin leiripaikalle. Polku on kapea, mutta kohtuullisen helpokulkuinen sademetsän tapaisessa maastossa. Muutama muukin porukka yhytetään aamusella – ja kyllä, he ovat nähneet karhuja. Tiedossamme on, että kelit yleensä ovat huonot tai hyvin huonot. Kesälläkin saa useimmiten mennä reitin sateessa ja sumussa käsikopelolla juuri näkemättä mitään. Siinä asiassa meillä on ilmiömäinen tuuri, koska aurinko paistaa pilvettömältä taivaalta lämpötilan huidellessa kahtakymmentä astetta.

Niskakihelmöintiä aiheuttavat tuoreet karhunjaljet ja jätökset. Sormi on herkkänä ”Karhusprayn” liipaisimella ja äänenvolyy-

mi piderään kolminkertaisena. Puolen päivän jälkeen alkaa helpottaa, kun väsymys saavuttaa sen lakipisteen, että ei enää välitä kuka tai mikä tulee vastaan. Ruuanlaitto on sallittu vain merkityillä leiripaikoilla, avotulta ei saa tehdä eikä rinkkaa saa jättää kädestä hetkeksikään. Kaikki roskat ja mahdolliset ruuantähteet pitää viedä mukanaan suljetuissa muovipusseissa. Toteamme myös, että jenkkiläinen ”sinoli” ei käyttäydy samaan tapaan kuin meikäläisten – onneksemme Canyon Cityn kämppä ei pala, vaikka retkikeittimemme lieskat käyvät puolessatoista metrissä.

Siellä täällä näkyy kultaryntäyksen jälkiä kuten jyrkissä nousuissa paksu rautalanka, pähkäilyn jälkeen oletamme sitä käytetyn nousuapuna. Paikallinen metsähallitus on reitin varrelle laittanut myös kylttejä kuviineen kertomaan kultahistoriasta. Yhdeksän tunnin jälkeen pääsemme perille yöpaikkaamme, laitamme ruokarinkat lukittuun karhulaatikoon, pystytämme teltan ja si-mahdamme makuupusseihimme.

Kultaiset portaat

Seuraavana aamuna heräsimme neljältä ja ennen kuutta olimme matkalla. Tänään ylittäisimme kuuluisan Chilkoot-solan ’kultaisia portaita’ pitkin. Melkein kuulemme historian siipien havinaa. Polku alkaa heti viettää ylöspäin, puut harvenevat loppuen viimein kokonaan ja maasto muuttuu pelkäksi kivirakaksi. Ylöspäin katsoessa nousu näyttää jatkuvan taivasiin. Tavoitamme ”Scale-sin” eli vaa’an, jossa aikoinaan kaikkien varusteet punnittiin ja ne, joilla ei puntari tarpeeksi notkahtanut, käännytettiin takaisin. Siellä näkyy vieläkin jäänteitä vaijerihissistä, jolla maksua vastaan tavarat kuljetettiin huipulle sekä mökin romahtaneet rauniot.

Jatkamme eteenpäin ja pian näemme vanhan kengän, lapion, säilykepurkin, luu-

ta ja muuta. Ylhäällä kuiva ilma on säilyttänyt kymmeniä ja kymmeniä ryntäyksen aikaisia tavaroita. Tarkemmin katsottuamme näimme jokaisen esineen numeroidun. Meitä oli myös varoitettu ennen lähtöä, että niitä ei saa siirtää alkuperäisiltä paikoilta. Tuntuu hienolta ajatella, että tulevilla sukupolvilla on vielä mahdollisuus nähdä jäänteitä täällä syrjäisessä erämaassa huikeasta ja maailmaa muuttaneesta tapahtumasta.

Eteemme aukeaa tuttu näky kuvista – ”Golden Stairs” – kultaiset portaat. *Jyrkät*, kultaiset portaat. Alamme kivuta ylöspäin suurien kiviröykkiöiden läpi yrittäen etsiä jalansijaa. Mistään polusta ei ole jälkeäkään ja jalan- ja kädensijaa on vaikeaa löytää, raskas rinkka huojuuttaa tasapainoa ja vähän väliä pitää laskeutua takaisinpäin, kun kivet muodostavat umpikujan.

Puolessa välissä nousua teen virheen ja vilkaisen alas – huippaa niin, että alassuistuminen on lähellä. Kuulimme, että viime huhtikuussa lumien aikaan kaksi miestä liukastuivat samoilla paikoilla ja syöksyivät pää edellä rinnettä alas. Toisella oli GPS-laite mukana ja se näytti vauhdin olleen 60 km/tunnissa. Vakavista vammoista huolimatta henkikulta säilyi, kun he pääsivät helikopterilla nopeasti hoitoon.

Kuinkahan moni aikoinaan kultakentille pyrkivä sai surmansa samassa nousussa, kun miehiä oli rivissä satoja ja yksi liukastu- ja saattoi domino-ilmionä viedä mukanaan kymmeniä takanaan tulijoita? Vaikka talvi toi tullessaan neljänkymmenen asteen pakaset, tuulen, lyhyet päivät ja lumivyöryt, ei moni kaivajaksi pyrkivä ajankohtaa katsonut lähtiessään kiireellä kullan perään.

Kilometrin kiipeämisen jälkeen

Usko meinaa loppua, mutta viimein toteamme olevamme huipulla, kilometrin korkeudessa. Maisemat ovat huikeat, värit us-

Huipulla on vieläkin rajavartijan tukikohta, jossa tarkistetaan passit ja kulkuluvat. Meidän tullessa mökki oli miehittämätön.

komattoman kirkkaat ja kaukaisuudessa olemme näkevämme rajavartijan mökin, joten Kanadan raja on lähellä. Totean helpottuneena tämän olevan todennäköisesti ainoa ”karhuvapaavyöhyke” tällä reitillä, sillä korkealla, lumessa ja kivikossa ei karhuille ole ruokaa tai mitään muutakaan intressiä. Huomaan seisovani tuoreen karhun läjän vieressä.

Kaivamme passeja ja dokumentteja valmiiksi rajavartijaa varten, mutta mökin seinässä on vain viesti, että hän on lähtenyt kolme päivää sitten karhuja häätämään Lindeman Lakelle ja palaa 12. elokuuta – se oli eilen. Jatkamme matkaa keventynein askelin alamäkeen, laskettelemme kengillä lumisia rinteitä alaspäin kuin suksilla konsanaan, välillä kaatuen mikä ei tahtia haittaa. Vanha

veneenraato ja joitakin työkaluja näkyy vielä menneistä ajoista.

Happy Campille saavuttuamme toteamme käyttäneemme kahdeksan tuntia reiluun kymmeneen kilometriin. Viimeisen lämpimän aterian syötyämme päätämme jatkaa vielä yöksi Lindeman Lakelle yhdeksän kilometrin päähän – viimeisen siksi, että tranngian tiiviste paloi viimein käyttökelvottomaksi amerikan sinolin roviolla. Saavumme illan suussa leiriin lopen uupuneina emmekä näe siellä ristin sieluakaan – kuten emme koko päivänä muutenkaan. Vedämme rinkat viiden metrin karhupaaluun ja alamme pystyttää telttaa. Alueen rangerit tulevat tervehtimään ja ”suostuttelevat” karhujen takia meidät yöpymään yhdessä heidän vartioteloissaan, jossa ovat seinät puusta. On

taivaallista maata pehmeillä superlon-patjoilla sängyssä sääskirankisen alla kolmentoista tunnin patikoimisen jälkeen.

Niin kaunis on maa, niin korkea taivas

Herättyämme syömme aamiaista rangereiden kanssa ja mielenkiintoista on kuulla tarinoita elämästä, työstä, luonnosta ja metsästämisestä näillä laajoilla erämailla. Puheemme kääntyy kullankaivuun ja he kertovat huomenna tänne saapuvan tunnetun kultahistorian tutkijan ja kirjailijan **Michael Gatesin** Whitehorsesta tutkimaan kultaryntäysten aikaista hautausmaata. Niin pieni se maailma on, tutustuin nimittäin kyseiseen herraan jo 14 vuotta sitten Tanka-vaarassa. Otamme hänelle satelliittipuhelun,

mutta tavoitamme vain äänen vastaajasta, sillä hän on lähtenyt jo matkalle.

Yhteen vartioteltoista on pystytetty kultahistoriasta kertova näyttely, jossa olisi vierähtänyt tunti jos toinenkin. Meidän on kuitenkin jatkettava matkaa, sillä tienvarteen Log Cabinille on ehdittävä iltapäiväksi. Selkä vingahtaa, kun rinkan nostaa selkään ja jalat eivät suostu tottelemaan, mutta pakokohan täältä pois on päästä eikä se muulla pelillä onnistu, 15 kilometriä vielä ihmisten ilmoille. Ilma on kuin linnunmaitoa ja maisemat Bear Loonilla, jos mahdollista, vieläkin henkeäsalpaavammat. Pitää pysähtyä ihmettelemään. Viimeiset kahdeksan kilometriä kävelemme vanhan junaradan pohjaa pitkin ja helpotus valtaa mielen – nyt se on tehty, nyt se on nähty.

(PHM)

Jouko Korhonen

Huipulla ei tuullut – aurinkoista, kaksikymmentä astetta lämmintä ja ikilumi.

LKL Kädentaidon messuilla

Helsingin messukeskuksessa pidettiin kädentaidon messut, joissa tosin oli paljon muitakin aiheita.

LKL oli mukana omalla osastollaan. Saimme osastomme ilmaiseksi. Tosin pääsymaksuna oli kulta-aiheisen esitelmän pitäminen yleisölle.

Kädentaitoja sen parhaassa merkityksessä edustivat osastollamme **Terhi Telilän**, **Aarne Alhosen** ja **Janne Kanniston** työt. Niitä oli ilo esitellä ja kertoa, että niissä on Pohjoisen kultaa ja suomalaisia jalokiviä.

Katseenvangitsijaksi saimme GTK:n isojen hippujen jäljennöksiä. Usein esitettiin kysymys: onko noinkin suuria löytynyt.

Helsingissä 23-25.11.2007

Seuraava kysymys oli: vieläkö niitä löytyy. Tähän oli helppo vastata näyttämällä viime Päckärin keskiaukeama.

Esillä oli tietenkin myös aitoja hippuja ja hienokultaa.

Messuvierailla oli mahdollisuus vaskata itse ja saada muutama pikkuhippu. Vaskauksesta huolehtivat ansiokkaasti ”zetorilaiset”.

Messuista jäi myönteinen kuva. Tosin koko tapahtuma tuli siksi äkkiä, ettemme saaneet kunollista tiedotusta aikaiseksi.

Kiitos kaikille osastomme esittelijöille ja järjestelyissä mukana olleille.

Pekka Salonen

Miessinmaan kunniakonsuli Kari

Ystävät ja hyvät ystävät nauttivat leipää

Kultamaiden kansallisten juhlapyhien kierrossa Lemmenjoen Ylä-Miessillä 29. kesäkuuta vietettävät Pekanpäivät ovat saavuttaneet kulttiaseman jo viime vuosituhannella. Kun Mies-sinmaa saavutti 70-luvulla kriittisen massan Pekkojen suhteen, oli luonnollista että Lemmenjoen muutenkin sosiaalisesti aktiivinen kaivajakunta alkoi viettää Pekanpäiviä Juhaninpäivän elimellisenä jatkumona.

Toinen nimiperusteinen juhlapäivähän alueella oli runoilija **Esa Kalervon** lanseeraamat Kalervonpäivät – jotka kylläkin sekä teemansa että kestopuolesta selkeästi erottuivat alkujaan naapurilähiön kahvi ja munkki -tilaisuutena juhlituista Pekanpäi-

vistä. Muun maailman 11. maaliskuuta juhlimat Kalervonpäivät oli Lemmenjoella äärettömän mukautumiskykyinen juhlatilaisuus, jota oli mahdollista viettää minä tahansa ajankohtana, kun oli sopivaa seuraa ja ilmasilta Ivalosta avoinna.

Alun perin Ala-Pekan, Ylä-Pekan ja Pp-Pekan luona vuorovuosina vietetty Pekanpäivät on toisinaan ennenkin paisuteltu useamman vuorokauden megatapahtumaksi, jos vain on ollut mahdollisuus koplata joku muu arvotilaisuus samaan yhteyteen. Viime kesäkuun 27.–30. päivän väliset Pekanpäivät oli kuitenkin todellinen Pekanpäivät-special edition. Ja muutamille sitkeimmille faneille ylipitkä director's cut.

*50 vuotta 6.8. täyttänyt
Miessinmaan kunniakonsuli
Kari Haanpää järjesti
kultakansalle ja valikoidulle
ystäväjoukolleen leipää ja
sirkushuveja Pekanpäivien
yhteyteen 27.–30.6.2007.*

Haanpäälle pamahti puoliylppö ja sirkushuveja Ylä-Miessin Hilttonissa

Lemmenjoen huuhdontakulta-alueeseen tutustumiskäynnillä ollut GTK:n Pohjois-Suomen aluejohtaja Risto Pietilä (vas.) sattui LKL:n toiminnanjohtaja Antti Peroniuksen opastamana osumaan ohimennen paikalle.

Tällä kertaa perinteiset juhlallisuudet oli laajennettu Miessinmaan kunniakonsuli Kari Haanpään puoliylppö-juhlien, joita virallisesti vietettiin ”Little Boyn” muistopäivänä, ennakkoesitykseksi. Juhlahuoneistona oli luonnollisesti **Turkka-Pekan** yläkämpä kenturoineen. Alun perin **Arvid Kokon** 1950-luvun vaihteessa porohärillä avotunturiin vedättämistä hirsistä rakennetun, ja tulvavaurioiden vuoksi nyt kahdesti kengitetyn kämpän talven aikana customoituihin sisätiloihin kiinnitettiin tilaisuudessa ”Ylä-Miessin Hilttoni” -laatta. Näin mm. **Kankaisen Pellen** ”Timanttitupana” ollut perinteinen kultakämpä sai kansainvälisessä luokittelussa tähden, tai ehkä kolmekin lisää.

Maalta, vesiltä ja ilmasta saapuneille vieraille tarjottiin panem et circenses, kullekin tarpeidensa mukaan. Ruumiinravinnosta huolehtivat turkkilainen chef liekitetyin sisäfilein ja laanilainen savotta-emäntä kä-

Myös paremmin Öljysenä tunnettu Jukka Aittokoski VIP Ry:stä (Vauraat Ivalon Pirssarit Ry) kunnioitti tilaisuutta läsnäolollaan.

ristyskeittoineen. Mieltä ja sielua puolestaan hemmoteltiin ja virkistettiin miljööseen ja kontekstiin sopivin juomin ja ajankuvaan kuuluvuin sadekuuroin.

Ainakin allekirjoittaneen muistikuvien mukaan tarjoiluista puuttuivat vain Haminan teinisirkuksen parrakas kääpiöblondi ja yksisarvinen. Kaiken kaikkiaan kultamaiden suullisessa mytologiassa ja runomuotoisessa kansanperinteessä taatusti omat säkeensä saava tilaisuus.

Mullis’

Raportissa suomitaan kullankaivua, GTK:ta ja KTM:ää onttoin perustein

Marraskuussa julkaistiin Valtiontalouden tarkastusviraston toiminnantarkastusraportti 154/2007 Valtio etsintä- ja kaivostoiminnan edistäjänä. Raportti oli kaikin puolin merkillistä luettavaa: ulkopuolisin silmin tuntuu kummalliselta, että Geologian tutkimuskeskusta moitittiin siitä, että se on onnistunut löytämään malmeja. Kauppa- ja teollisuusministeriön kaivososastoa moitittiin siitä, että se on edistänyt kaivostoimintaa. Kiitoksia tästä pitäisi antaa molemmille, eikä moitteita.

No olihan raportissa mainittu myös kullankaivu. Nimettömän lähteen mukaan kullankaivuun liittyy kuulemma joitakin ongelmia. Raportista ei käy ilmi, mistä asiakirjasta tai haastattelusta väitteet ovat peräisin. Referoinnista käy ilmi, että tiedot on saatu Metsähallituksen edustajilta. Asiakirjaluettelosta tai haastatteluluettelosta ei kuitenkaan käy ilmi, mitä tietolähdettä on käytetty.

Parikin kertaa julistetaan raportissa ongelmaksi se, että on myönnetty valtausoikeuksia sellaisille tahoille, jotka eivät ole hoitaneet velvoitteitaan maanomistajalle tai eivät ole noudattaneet kaivusuunnitelmaa tms.

Tämä sama asia on tullut esille Metsähallituksen luontopalveluiden edustajan kanssa käymissämme neuvotteluissa. Kun olemme kysyneet asiasta tarkemmin, ja halunneet tietää, kuinka monta tällaista tapausta on ollut vuosien varrella olemassa ja

mitä ne tarkkaan ottaen ovat, niin olemme saaneet esimerkiksi aina yhden ja saman nimen.

Oman näkemyksemme mukaan kysymyksessä täytyy olla harvinainen poikkeustapaus. Näkemyksemme perustuu siihen, että Lapin Kullankaivajain Liitto Ry on erittäin hyvin perillä kultamaiden tapahtumisista, eikä Metsähallitus ole pyynnöistä huolimatta toimittanut luetteloa ongelmatapauksista tai kyennyt mainitsemaan muita kuin tämän yhden nimen.

Keskusteluissa vakuusmaksujen tasosta MH/ Luontopalvelut, Ivalo on vedonnut usein siihen, että vakuusmaksut ovat riittämättömiä sellaisessa tilanteessa, että kaivaja jättää jälkensä siivoamatta. Olemme pyytäneet tilastotietoa asiasta: Kuinka monta kertaa Metsähallitus on joutunut käyttämään vakuusmaksua siivoamiseen ja kuinka monta kertaa on käynyt niin, että vakuusmaksu ei ole riittänyt siivouskustannusten kattamiseen.

Huuhdontakultavaltauksissa vakuusmaksukäytäntö on ollut käytössä jo lähes 20 vuoden ajan, joten voisi olettaa, että tilastoja olisi kertynyt. Näitä tietoja ei meille ole lukuisista pyynnöistä huolimatta toimitettu, vaikka tapausten olemassaoloon mielellään on keskusteluissa vedottu. Omassa tiedossamme on ainoastaan muutama tapaus, joissa vakuus on käytetty. Emme tiedä yhtään tapausta, jossa vakuus olisi ollut riittämätön ja Metsähallitus olisi joutunut maksamaan itse lisää. Täysin VTV:n tarkastusraporttiin verrannollisin perustein voimme

esittää epäilyn, Metsähallitus on nostanut vakuusrahat, mutta jättänyt sitten kuitenkin ko. paikan kokonaan siivoamatta. Yksityy tietojen salailuun voisi olla tällaisten tapauksien peittely.

Metsähallitus kaksinkertaisti vakuusmaksut 2006 vastustuksestamme huolimatta ja perusteli nostotarpeen kohonneilla jätemaksuilla. Vastustimme nostoa sillä perusteella, että jätemaksut eivät liity asiaan mitenkään, koska kultavaltaukset maksavat jätemaksunsa erikseen kuntaomisteiselle jätehuoltoyhtiölle, yhteensä n. 20 000 euroa vuodessa ja näihin maksuihin nimenomaan sisältyy oikeus viedä kaikki syntyvä jäte kunnan osoittamiin paikkoihin.

Perustelumme eivät auttaneet. Argumentointiimme ei reagoitu mitenkään, edes sähköposteihin ei vastattu. Uudet maksut määrättiin vahvemman oikeudella.

Emme liitossa epäile, etteikö tapauksia, joissa vakuusmaksu on käytetty, voisi olla jonkin verran enemmän kuin tietämämme, mutta olemme vakuuttuneita, että ongelman suuruusluokka on mainitsemamme eli promilleluokkaa.

Metsähallituksen edustajien mukaan valvottavat paikat sijaitsevat jopa satojen kilometrien päässä toimipisteistä ja valvonnan kustannukset ovat suuret. Tosiasiassa mikään kullankaivupaikka ei ole yli sadan kilometrin päässä Metsähallituksen jostakin toimipisteestä. Metsähallitus on ihan itse sijoittanut valvojat nykyisiin toimipisteisiinsä, niin että valvontaetäisyydet pisimmillään saattavat olla yli 100 kilometriä, mutta ei siis kuitenkaan missään satoja kilometrejä, kuten raportissa valitellaan.

Metsähallitus myös ihan itse päättää hallinnointikäytännöistään ja vaikuttaa syntyviin kustannuksiin. Ylihallinnoinnista aiheutuvista kustannuksista ei voi moittia kullankaivajia. Kullankaivajain liiton mielestä kysymyksessä ovat vain väitteet, joilla

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry on lähestynyt selvityspyynnöllä Valtiontalouden tarkastusvirastoa ja joitakin alamme sivuavia sidosryhmiä. VTV:n pääjohtaja vastasi, kertoi tarkastajan kirjaavan, mitä muilta kuulee ja kehoitti kysymään numerotietoja Metsähallitukselta. Metsähallituksen pääjohtaja **Jyrki Kangas** lupasi perehtyä asiaan. Tilastotietoja ei ole pyynnöstämme huolimatta meille vielä kukaan toimitettu.

vaikeuksia halutaan korostaa ja oma tehotomuus peittää.

LKL on pyytänyt Metsähallituksen Ivalon toimipisteeltä tilastoja vuosilta 1990–2006 näistä asioista. Uskomme, että ne voisivat vahvistaa näkemyksemme ja osoittaa sen, että Metsähallituksen edustajien väitteet eivät perustu tosiasioihin ja että he ovat pyöreillä puheillaan johtaneet Valtiontalouden tarkastusvirastoa tässä asiassa harhaan.

Kullankaivajain Liitto on valmis vuoropuheluun näiden ja muidenkin ongelmiksi koettujen asioiden selvittelyssä. Asioiden selvittelyn pohjaksi haluamme kuitenkin tosiasioita, emmekä Metsähallituksen tarkoitushakuisia väitteitä.

Viimeisen 20 vuoden aikana on ollut voimassa 2027 huuhtontakultavaltautusta. Tähän määrään suhteutettuna olisi oikeampaa väittää, että ongelmia on vain vähän kuin suurennella ongelmia. Nyt tässä tehdään olemattomista ongelmista tarkoitushakuisia johtopäätöksiä ja näiden paisuteltujen ongelmien korjaukseksi esitetään ratkaisumallina muun muassa sitä, että Metsähallitus yksin hallinnoisi jatkossa kullankaivajia.

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry, hallitus

Pikkujoulut Kultahipussa 7.12.

LKL:n viralliset pikkujoulut riemuittiin 7.12. Hotelli Kultahipussa Ivalossa.

Tai riemuittiin ja riemuittiin; liiton pikkujoulujen olisi syytä mennä itseensä ja pohdita syvintä tarkoitustaan. Paikalle ei saapunut kuin 35–41 henkeä.

Syvä ja paheksuva mutina olisi kuulunut Inarin kirkonkylän Vuopajan takaisesta rivistöstä, jos siellä lepäävät olisivat kuulleet täysin maksukykyisten kultamiesten poistuneen omin jaloin juhlahuoneistosta jo kauan ennen ravintolahenkilökunnan karkeitaa sanoja ja kunnian päälle käyviä solvauksia.

Ei ole Kööpenhamina niin kuin ennen...

Osa syystä on tietenkin vieritettävissä ”no onkos tullut kesä nyt talven keskelle”-sääefektin syntisille harteille. Moni varmoilla puheilla ollut pikkujouluvieras alkoi sääliä kelkkaansa kuultuaan pohjoisen yllättävän surkeaksi heittäytyneestä lumitilanteesta ja jätti ajamatta läpi loskaisen Suomen.

Suurena erikoisuutena liiton toimihenkilö(t) (Patokallion Jouni) järjestivät pikkujouluissa ulkovaskauskiset joulukuun 7. päivä. Ei liene järjestetty edes Kööpenhaminassa ennen.

Kuvat Kai J Rantanen

”Oletkos nähnyt niitä kolmea Iträisen maan viisasta miestä?”

Suurena harvinaisuutena harvinaisessa joulukuun ulkovaskauskisassa nähtiin kaksi naamaa, joita hyvin harvoin, jos silloinkaan, näkee vaskausaltaan ääreen kumartuneena Suomessa.

LKL:n puheenjohtaja Pekka Salonen (oik.) ja Tankavaaran SM-kisojen ylituomari Esko Orava (kesk.) Lucky loosereiden keräilyaltaalla. Kolmantena pyöränä Mattus-Jouna, joka taas kumartuu aina kun on mahdollisuus. Jouni meni jatkoon.

Joulun tunnelmaa paikalle toi ympäri Brasilian tunnetuista Joulupukin pojista Filio de Serio. Lapissa Maunon Sepenä tunnettu Joulupukin vakava poika voitti ensimmäisen 1. palkinnon.

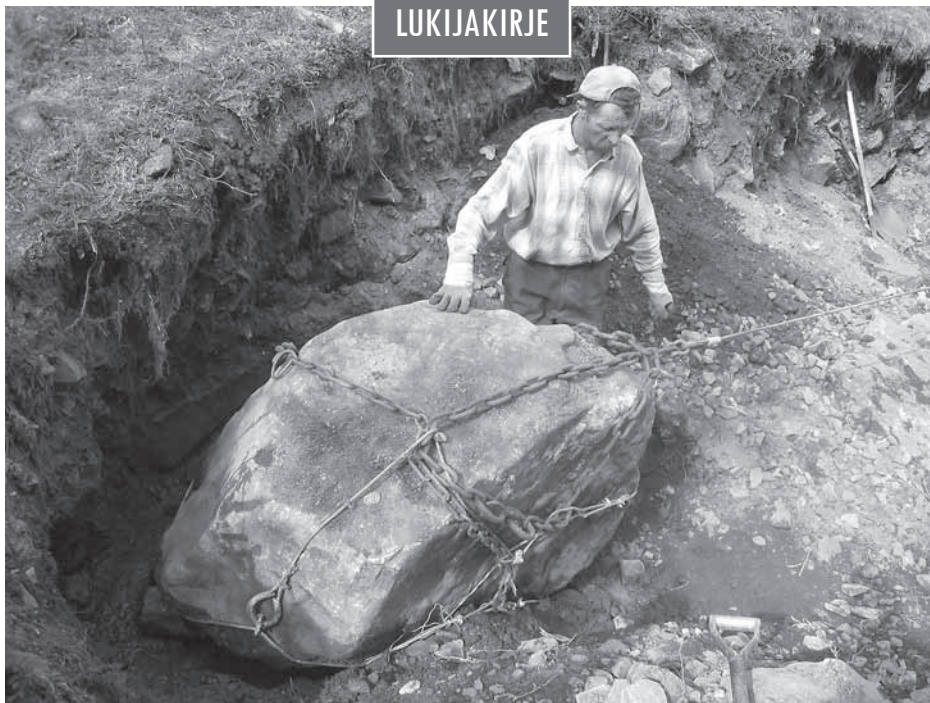

Illu Parvinen oli erikoistunut 75 prosentin aikahyviyksen antaneeseen, pesussa kutistuneeseen vaskooliin ja voitti toisen 1. palkinnon. Jouni Patokallio (vas.) ottamassa vastaan lahjontaa. Vasemmalla voittajan tyylinäyte.

Voittajan on helppo hymyillä – varsinkin jos palkinto on tumma ja voimakas, ja kenties aamulla hyviltä kaivattu.

Liiton puheenjohtaja palkitsee Seppo Maunon. Myös Anurag Lehtonen on iloisella pikkujoulumielellä.

Uuden paikan aloitus

31.05.

On aamupäivä ja suunnitelhan kultamaille lähtöä, on vielä epäselvää onko joki auki. Olli on lupautunu kuskiksi ettei meän tarttis kävellä. Ei muuta ku kamphet kashan ja vesille. Muutaman kilometrin jälkhen oli pakko ajaa vene ranthan ja ruveta tilkittemhän rakoja oli paatti vähän ravistunu. Hamihnan pääsimmä täysin auennutta jokia, ei jäistä ollu hilettäkähän.

01.06.

Yövyimmä Haminan kämpässä ja otethin vähän roppia ja parannethin mailmaa.

05.06.

Aamulla huvissä ajoin ylös ja taas rinkkoja pakkaahman, on tarkoitus lähteä uuelle valtaukselle, Poijusojalle. Kirsiäisiä tuntuu olevan jonninverran, paarman poikasia myös. Ja eiku töppöstä toisen ethen ja raito suoraksi. Perillä olthin iltapäivällä, tehtihin pieniä mutkia matkan varrella ja lämmitä riitti, taitaa tulla helle. Siinä se oli, Poijusoja, solisevana purona, nätin näkönen purohan tuo. Ei ollu vielä mithän asumisen jälkiä. Kahvit keitethin ja syöthin, ja alako asumakentän suunnittelu sekä valmhiiksi kelkotujen kamphejen kanto kummulta aijotulle asumakentän paikalle. Ensin tuothin talo-

paketti, viirakankhanen jurtan tapanen telta, seinät pysthyn ja katto päälle. Siinä ilta menikin melko pitkälle ja rupes leukauttamahan. Ensimmäistä yötä viettämhän, on lauhaa.

06.06.

Ylös noustessa tuntu että kaikki mailman pörräiset oli tunkenhe ittensä saman katon alle, oli paarmaa ja mäkärää sekä Hornetin kokosia sääskiä. Rauhaton yö. Kahvit ja puurot naahman ja hommat jatkuu. Presut kankhajan päälle ettei sathet tulis läpi. Aurinko porottaa täysillä , on tosi lämmin-tä. Seuraavana on varastoteltan pystytys. Siinäpä tälle päivälle aivan nokko.

07.06.

Aamu suorasthan heltheinen, yö tapelthin ötököjen kans. Kahvin jäläkhen kamina lansir silta alas ja paikoilhen, tuli vähän kallelhen ja arvelimma että VINOLAHAN se tässä nousee, sai talo nimen. Nyt vasta hoksaam-ma että on pirunmoinen paarmaräkkä, koi-ra rievut on hättää kärsimässä, varsinki Lola ku on musta. Kuumuus kiusaa jo meitäki. Siinä päivä mureni kaluston siirto puuhis-sa.

08.06.

Herätessä tuntu, että onko sitä saunassa ku on niin kuuma, silimäkuopakki on hikiä täynnä. Kaikki tärkeämmykset työt on tehty. Lämpimässä ilmanalassa lähti pari ukkoa kalareishun ja päivän sielä taajottuaan tulivat reput saahliista pullistunhena kotia väsyneihnä mutta onnellisina.

09.06.

Sama helle jatkuu. Letkuja on liitetty ja jat-kettu sekä oijottu, pato on rakennettu ja

onnistuthin siinä meleko hyvin. Sen jäläk-hin käythtin kokkeilemassa josko tammakko olis nälähän, ei ollu, yksi ainua pieni äpäre tuli.

10.06

Ilima on jäähtyny huomattavasti, ennää 8 astetta ja taivas on pilivessä. Tänäpänä ru-pes vesi juoksemhan letkussa ja rännit on turpumassa. Aukusun alotus. Kiveksien pyö-rittelyä niitä riittää näköhjän muillekki, siinäpä tällepäivää.. Kuuen pinnassa on 12 astetta lauhaa.

11.06.

Aurinko paistaa pilven takana, aamu harvi-naisen viiliä ; välihousut villapaita piti olla. Rännit on paikoilhan ja vesi juoksee, vähän jou'uthan justeeramhan jotta olis tehokas pesu. Iltapäivällä aukes taivas.

12.06.

Auringon paisthessa alotethin tänäki aamu-na. Rännitys alako täyellä teholla kun saat-hin vesihomma pellaamaan, hyvä on pesu. Pöllinen painaa urakalla ku sillä on tupakit loppu, pittää olla jotaki tekemistä. Vinolan kentästä ei varmasti löyy tupakin fimppejä kahensa metrini säthellä, on ne niin tar-kon seulottu. On se kauhia tuo tupakin tus-ka ja K-kaupat on kaukana, onneksi ei ittel-lä enää ole. Vuorenpeikkoki pitäs tulla illal-la. Helle jatkuu.

13.06.

Puohlen päihvän olthin arpaistissa ja ruoka-tauolla alko sataa tuhertamahan joten alet-hin viikonlopulle. Kuuentoista asthen täy-simätö päivä, ja kokonainen vielä.

Vinolan veljien päiväkirjasta

Marjut Maritta Helena Telilä

19.2.1943–14.12.2007

Marjut Telilän kuva-arkisto

Joulukuun 22. oli aurinkoinen ja kaunis talvipäivä. Marjutin umpeen luodun haudan partaalla, maahan iskettyä, seisoi seitsemän lapiota. Ne olivat hetkeä aiemmin, kullankaivuperinteen mukaisesti, osallistuneet haudan umpeen luomiseen. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun vainajan muistoa kunnioitettiin tällä tavoin Roismalan kauniilla hautausmaalla sitten kaivukoneiden, kertoi hauturi. Marjut pääsi viimeiseen lepo-

paikkaansa toiveidensa mukaan, muutaman askeleen päähän vanhempiensa haudasta.

Marjut oli vaimo, äiti, mamma, apuhoitaja, eläinten ja luonnon ystävä; kuitenkin hänet muistetaan parhaiten Lemmenjoen jaloja korukivien etsijänä ja ennen kaikkea kullankaivajana, jonka tinkimätön kullanetsintätyö tuotti tulosta myös isojen hippujen muodossa. Kolmeenkymmeneenkahdeksaan kulta-kesään mahtuu koko kullankaivun kirjo: 40-

lunun kultaryntäyksen veteraanien opista kullankaivun koneammattilaiseksi, sisältäen tais-
telut elinkeinonsa puolesta, aina onnistumi-
sen hetkiin löytöjen osalta.

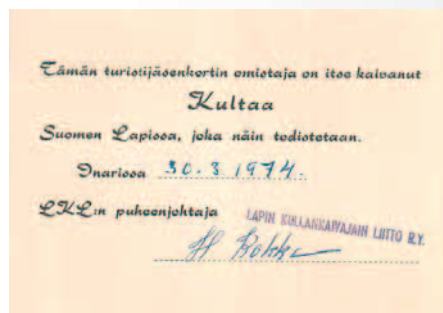
Marjut oli luontoihminen, ja osittain myös siksi hän kulkeutui kultamaille. Omat koirat olivat hänelle kaikki kaikessa, ja hänen mot-
tonsa olikin: Mitä enemmän opin tuntemaan ihmisiä, sitä enemmän rakastan koiriani. Eläi-
miin liittyviä sykähdyttäviä muistoja olivat niin karhun kohtaaminen hillasuolla kuin saalista-
van leijonan näkeminen Afrikan safarilla.

Kesällä 2005 Marjutin selkävivot kävivät pahoiksi. Oli päiviä, jolloin kaivukoneessa is-
tuminen tuotti suurta tuskaa. Sanoimme, että mene lääkäriin näyttämään sitä selkääsi, kos-
ka se on vaivannut jo vuosia. Kuten suomalaisista jääräpäisistä miehistä sanotaan, etteivät
mene tohtorille ennen kuin pää kainalossa, oli Marjutkin valitettavasti samanlainen. Joulukuussa -05, kun oli kultamailta palailtu ete-
läiseen Suomeen ja talon (mammanmökin) rakennustyöt olivat olleet hyvän aikaa käyn-
nissä, Marjutin selkä petti lapioidessa. Tällä kertaa niin pahasti, että oli lähdettävä ensia-
puun. Hetken Marjutia tutkittuaan lääkäri lähetti hänet kiireellä edelleen yliopistolliseen sairaalaan. Tulos oli shokki: pitkälle levinnyt
aggressiivinen syöpä keuhkoissa ja luustossa! Elinaikaa annettiin korkeintaan pari kuukautta ja lääkärit olivat jo aloittamassa saattohoitoa.

Marjut kuitenkin vaati, myöhemmin raskaiksi ja kivuliaiksi osoittautuneiden, hoitojen aloittamista. Koska Marjut ei ollut eläissään tupakoinut, vaan lukeutunut sen äänekkäisiin vastustajiin, hoidot tehosivat ja pysäyttivät
hetkeksi taudin kulun. Pari kuukautta vaihtui pariksi vuodeksi. Kultamailta Marjut kertoi sairaudestaan vain muutamille, sillä ei sano-
mansa mukaan halunnut osakseen sääliä, ja siksi hänen pois menonsa tuli monille yllätyk-
senä.

Alkukesä 2007 Ylä-Miessillä meni hyvin, ja Marjut jaksoi vaskailla ja puuhailla kiviensä parissa. Elokuun lopussa siirtyessämme Ala-
Miessille kaivospiiri Hepo-Ojalle vaskailut siir-
tyivät Terhille. Marjut etsi edelleen korundeja ja muita korukiviä, jotka olivat aina olleet hänelle jopa suurempi intohimo kuin kulta. Rän-
nillä hän ei enää ollut ensimmäisenä konei-
den pysähtyessä, mikä kertoi voimien heikke-
nemisestä ja koventuneista kivuista. Ollessam-
me rännillä, isä Risto väänsi rihloista 38-gram-
maisen. Näyttäessämme sitä Marjutille, hän nimesi sen, ehkä kuvaamaan mielialaansa tai
sitten hipun pääkallomaista olemusta, Kal-
maks. Syyskuun lopussa Marjut poistui tun-
turista viimeisen kerran.

Marraskuun lopussa Marjut heikkeni niin, että joutui sairaalaan. Kävi selväksi, ettei suun-
niteltu tuleva joulukuun, eikä kultakesä 2008, toi-
veista huolimatta toteutuisikaan. Olimme pa-

Neljä kesää kultamailta oikeutti turistijäsenyyteen vuosikokousaikaan 1974.

rin viimeisen viikon ajan sairaalassa Marjutin seurana, Risto päivät, ja me pojat vuorooin. Keskusteluissamme en voinut välttää huomaamasta katkeruutta, mitä Marjut koki joutueksaan lähtemään ikään kuin kesken pelin. Tahdot ja mieli olivat vahvat, mutta kroppa mureni alta. Uusi kämpppä Miessillä ja uusi omakotitalo Nokialla, kultaa ja korukiviä löytämättä, ei näkisi lastenlasten varttumista, monta kaunista paikkaa jäisi näkemättä ja kokematta ... Tekemättömien asioiden lista oli loputon. Viimeisellä viikollaan Marjut käski välittämään kaikille kullankaivajille terveiset. Terkuja Marjutilta!

Meille jokaiselle on kirjoitettu tietty aika, jota emme ennalta tiedä, sillä tuntemattomat ovat Suuren Vaskaajan polut.

Mika Telilä

Marjut Telilän kuva-arkisto

Tämän lapsuusajan kuvan Marjut halusi esille muistotilaisuuteensa.

MERKKIPÄIVÄT

Sydäntalven sankareita. *KKL onnittelee!*

80 v.

16.1. Heikki Kärkkäinen

70 v.

30.11. Jouko Soininen

17.1. Martti Kantonen

21.1. Marja Kasakkamäki

21.3. Alpo Kontro

65 v.

26.1. Antti Kurppa

26.1. Reino Nurkkala

27.1. Veikko Karjalainen

4.2. Tauno Juuri

5.2. Tapio Lähti

12.2. Väinö Kukkola

13.2. Leena Pihlman

27.2. Reijo Jaakkola

27.2. Veikko Lehtonen

6.3. Seppo Salmi

7.3. Aimo Lounaja

17.3. Kerttu-Liisa

Paakkari

60 v.

22.11. Keijo Salonen

6.1. Veijo Pehkonen

6.1. Seppo Tolonen

8.1. Ilmo Helisten

8.1. Elviira Kivijärvi

- 14.1. Heikki Hyvärinen
- 15.1. Veikko Heikkinen
- 21.1. Harry Ahonen
- 21.1. Matti Lintula
- 24.1. Jouko Hakkarainen
- 27.1. Teuvo Nevalainen
- 1.2. Jouko Moisio
- 2.2. Mika Herranen
- 7.2. Jorma Saariaho
- 8.2. Anneli Luhtala
- 28.2. Tarmo Lehtinen

50 v.

- 1.1. Juhani Lehtinen
- 8.1. Heikki Huuskonen
- 11.1. ukka-Pekka Tunkkari
- 12.1. Juha Aronmäki
- 15.1. Jouni Kauppinen
- 19.1. Niilo J. Markkanen
- 1.2. Riitta Malmi
- 3.2. Kari-Pekka Hietala
- 4.2. Jarmo Horsma
- 7.2. Hannu Jalovaara
- 19.2. Kari Rimpisalo
- 18.3. Raimo Immonen
- 19.3. Kai Säkkinen
- 22.3. Maire Bruun

LKL:n kisaorganisaation nuorennusleikkaus

Nopsajalan ja muutamien muiden teräshenkilöiden ilmoitettua siirtyvänsä ansaitusti nauttimaan kisa-tunnelmista aidan rennommalta puolen, on liitto alkanut sisään ajamaan radikaalia nuorennusleikkausta näennäisen tuoreessa kisaorganisaatiossaan.

Heti ensimmäisissä LKL:n akkreditoimissa kul-lankaivajien mestaruuskisoissa sitten **Kekkosen** presidenttikauden Kultahipun rannassa viime kesänä oli pääkirjurina ja hipunlaskijana **Angeliina Jou-nintytär Patokallio**. Tosin näin ensi alkuun tauon aikana.

Jos sukurasite on välittynyt yhtä vahvana kuin muilla Patokallion klaanilaisilla, tullaan Angeliina näkemään melko pian MM-kisojen palkintopallil-la.

KIITOS

Kiinteistö Oy Kultakoti ja LKL Ry kiitävät

Kiinteistö Oy Kultakoti tahtoo lausua kiitoksensa ”Tunturin pikavuorolle”, Itävallan EM-reissussa mukana olleille sekä Ivalon kisojen kilpailijoille ja kisayleisölle saamas-taan rahalahjoituksesta.

Saatu lahjoitus tullaan käyttämään Kultakodin peruskorjausrahaston kautta.

Kiitos ja positiivista kultavuotta 2008 kaikille keräykseen osallistuneille!

Lemmenjoen kansallispuiston uusi hoito- ja käyttösuunnitelma LKL:n lausunto luonnokseen

Metsähallitus on saanut aikaiseksi luonnoksen Lemmenjoen kansallispuiston uudeksi hoito- ja käyttösuunnitelmaksi, jota se tulee esittämään vahvistettavaksi. Muiden muassa Lapin Kullankai-vajain Liitto on antanut pyynnöstä lausunnon luonnokseen.

Liitto toistaa lausunnossaan tyytymättömyytensä luonnoksen sisältöön ja koko hoito- ja käyttösuunnitelman uudistusprosessia kohtaan. Samaa kritiikkiä liitto esitti kirjallisesti jo laatimisprosessin edellisessä lausuntovaiheessa, eikä sillä tuolloinkaan ollut mitään konkreettista merkitystä sidosryhmän etujen säilymiselle.

Liitto näkeekin käydyin lakisäateisen yhteistyöryhmäkuulemisen omalta osaltaan lähinnä kosmeettisena muutoseikkojen täyttämisenä.

Liitto katsoo lausunnoissaan tulleen harhaanjohdetuksi Metsähallituksen suunnittelija **Liisa Kajalan** sekä luonnonsuojelupäällikkö Yrjö Norokorven samansisältöis-

ten lausuntojen johdosta uudistusprosessin aiemmissa vaiheissa. Lausunnoissa esitettiin, että liiton ja Metsähallituksen kesken pidetään kahdenkeskiset neuvottelut, sekä ettei mitään erityisiä muospaineita voimassa oleviin käytäntöihin ollut – lähinnä tarkoitus oli tarkistaa säädöspäruusteita vastaamaan uudistunutta lainsäädäntöä.

Kuitenkin edellä mainitusta huolimatta esitetty hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnos muuttaa ja aiemasta rajoittaa lähinnä ja yksinomaan kansallispuiston alueella huuhdontakultaa koskevia kaivosoikeuksia hallinnoivien henkilöiden muita, asumiseen, kulkemiseen ja mm. luonnonhyödyntämiseen liittyviä oikeuksia.

LKL katsoo lausunnossaan, että käsiteltävänä olevaa hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnosta valmistelemassa olleet Metsähallituksen virkamiehet eivät ole kyenneet työssään ottamaan huomioon alueen kulttuurihistoriaa ja alueen monimuotoista luonnonhyödyntämisperinnettä jo ennen kansallispuiston perustamista ja sen eri vaiheissa. Kuitenkin lausunnoissa kautta linjan – eikä

Vuosina 1951–2003 Lemmenjoella kultaa kaivanut ja eränkäyntiä harjoittanut Yrjö Korhonen (kesk.) esittelee jonakin 2000-luvun alkuvuonna rännituoretta 26 gramman hippua kaivosylitarkastaja Heikki Vartiaiselle (vas.) ja Metsähallituksen erämaasuunnittelija Elina Stoltille (oik.).

Kaikkia vähän naurattaa, koska erämaasuunnittelija Stoltin viitisen vuotta myöhemmin laatiman Lemmenjoen hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksen mukaan tällaisia Yrjön vuonna 1956 rakentaman kaltaisia kulta- ja eräkämpäkombinaatteja ei Metsähallituksen oikeesti alueella edes ole olemassakaan.

vähäisimpänä koko kansallispuiston laajentamisen hyväksyneen eduskunnan veloitettava ponsilauselmassa – on edellytetty ettei porotaloutta, paikallisten asukkaiden oikeutta metsästyksen ja kalastukseen sekä muiden elinkeinojen harjoittamiseen aseuksella ja järjestyssäännöllä tarpeettomasti vaikeuteta.

Kaiken kaikkiaan LKL katsoo, etteivät Metsähallituksen virkamiehet ole kenneet kyseistä hoito- ja käyttösuunnitelmaa objektiivisesti valmistelevaan, ja koska kuitenkin kyseessä on lukuisten ihmisten erilaisia oikeuksia ennalta määräämättömäksi ajaksi

rajoittava asiakirja, ei ympäristöministeriön tulisi sitä tästä syystä vahvistaa.

Lopuksi LKL esittää luonnoksesta poimimiensa 19 eri virheellisen väittämän tai epäkohdan korjaamista, ja näiden esittämiensä seikkojen ottamista huomioon ennen lopullisen Lemmenjoen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista.

Kai J. Rantanen

LAPIIN KULTA

PREMIUM

Liiton kunnia- ja perustajajäsenien
Ranta-Marin ja "Kultasilmä"-Kokon
perinteiden vaaliminen jatkuu.

Varsinaisille jäsenille majoitus -10 %

Avoimna joka päivä.

Tervetuloa!

HOTELLI INARI

PL 94, 99870 INARI

puh. (016) 671 026

faksi (016) 671 047

Yhteistyöstä kiittäen ja Onnellista Uutta Vuotta 2008 toivottaen!

Ahkun Tuvan väki

TAVARAKULJETUKSET
LEMMENJOELLA
kulta-alueelle

Veikko Jomppanen

puh. (016) 673 419, 0400 137 090

HOTELLI KULTAHIPUN TARJOUS LIITON VARSINAISILLE JÄSENILLE

(Tarjous on henkilökohtainen)

- YHDEN HENGEN HUONE 60 € /yö
sisältää aamiaisen
- KAHDEN HENGEN HUONE 80 € /yö
sisältää aamiaisen
- KOTIRUOKA 9 €
- SAUNA huonelisä 15 €

Petsamontie 1 99800 IVALO
PUH. (016) 661 825 FAX (016) 66 510

Kirjat Lapin ystäville

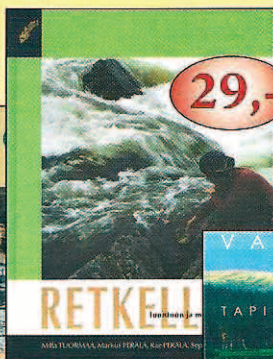
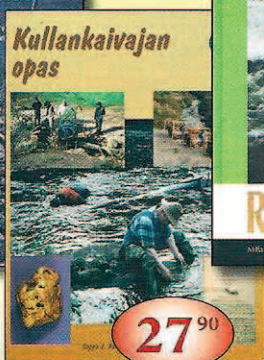
Tieran uutuuskirja Muistojeni selkosilta

"Riemullisen kirjavana levittäytyy erämaa vanhan miehen ympärillä. Kesä on melkein loppuillaan. Äsken käynyt sadekuuro pyyhki pölyt ilmasta, joka on nyt kuulasta ja hyvänmakuista, kuin jalojen juoma. Lehdillä vielä viipyvät pisarat kimaltelevat kirkkaina helminä ja taittavat valonsäteitä kuin kirkon kristallit. Taivas kaartuu selkeänä, sen laki korkealla. Ja tuoksu; villin vapaa tuoksu leviää joka paikkaan. Se huumaa, saa olemisen keveäksi, ja vanhakin herkityyt sitä hengittäessään. Ympäristö kaikkineen kertoo kauneudesta, jota vanha mies ei erittele, hän vain vaistoa sen kaiken luonnoneläjän tavoin. Hän elää siinä aina ja nauttii kaikesta hiljaisen riemukkaasti. Sen jokaisessa vivahteessa on olemisen onnea."

Arvo "Tiera" Ruonaniemi palaa taas muistojensa selkosille, Inarin erämaihin ja kalavesille. Hän herkityy luonnon kauneudelle ja mahtavuudelle, tapaamiensa kullankaivajien ja eränkävijöiden kohtaloille, erämaan lempydelle ja armottomuudelle.

Tieralla jos kellä on kokemusta ja näkemystä kuvaamistaan asioista. Nämä tekstit hän on kirjoittanut tavoitellessaan 96. ikävuottaan. Hänen muistojensa perspektiivi ulottuu kauas menneisiin vuosikymmeniin, jolloin Lappi oli aitoa, koskematonta erämaata. Siellä elivät vielä tarinat, vuosisataiset myytit ja mystiikka. Niitä Tiera on tallentanut kynällä ja kameralla.

184 sivua, väri- ja mustavalkokuvitus, tilausnumero HT10, hinta 24,00

Avattu uusi nettikauppa
www.hipputeos.fi
KIRJAT, KORUT, KULTAHIPUT
KULLANKAIVUVÄLINEET

Hipputeos
Pajutie 3, 04310 TUUSULA
puh. 040 545 8833

.5363

Lapin Kallankaivajain
Liitto Ry, PL 86.
99871 INARI

PANIMO!

PANIMO!

Panimo Pub
avoinna klo 10 - 02

Edulliset majoitushinnat. 1 - 4 hengen huoneet, kelomökkejä. Lemmen-
joella kaivos ja kämppä. Pubissa talon olutta ja hyvää seuraa.

**Saariselän Majatalo
& Panimo Pub**

Tel +358 16 6756500

Fax +358 16 6756 581

panimo@saariselanpanimo.fi

www.saariselanpanmo.fi